

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 5To/53/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8718010515
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 01. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Rešatková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8718010515.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Evy Rešatkovej a sudcov JUDr. Evy Pirkovskej a Mgr. Iva Maruščáka na verejnom zasadnutí konanom dňa 23.01.2019 v Prešove takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. poriadku z a m i e t a odvolanie obžalovaného Y. V. proti rozsudku Okresného súdu Poprad sp. zn. 6T/73/2018 zo dňa 19.11.2018.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Poprad sp. zn. 6T/73/2018 zo dňa 19.11.2018 bol obžalovaný Y. V. uznaný vinným zo zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/, ods. 3 písm. d/ Tr. zákona s poukázaním na § 138 písm. b/ Tr. zákona na tom skutkovom základe, že

najmenej od mesiaca jún roku 2007 do roku 2009 v spoločnej domácnosti v rodinnom dome nachádzajúcom sa v obci N. M., A. XXX/X, okres T., pod vplyvom alkoholických nápojov opakovane spôsobil fyzické a psychické utrpenie manželke Y. V. tak, že ju fyzicky napádal, údermi pästí po chrbte a po hlave, pravidelne aspoň trikrát do týždňa, kde uvedené konanie obžalovaného zo strachu z neho a tiež zo strachu, čo bude s deťmi neoznamovala, ďalej po vykonaní trestu odňatia slobody v období od roku 2009 do roku 2010 pokračoval od roku 2010 do roku 2014 v obdobnom konaní vždy pod vplyvom alkoholických nápojov Y. V. opakovane spôsobil fyzické a psychické utrpenie s pravidelnosťou najmenej trikrát do týždňa tak, že ju fyzicky napádal údermi po chrbte a po hlave, pričom toto konanie taktiež neoznamovala z dôvodu, že sa bála, aby jej obžalovaný potom neublížoval ešte viac, následne v období od roku 2014 až do roku 2015 prestal s fyzickým napádaním Y. V. vzhľadom na jej zdravotný stav súvisiaci s operáciou oka, avšak od Vianoc roku 2015 sa obžalovaný k Y. V. opätovne začal správať agresívne tak, že pred vlastnými deťmi jej vykrikoval, že ju vyhodí z domu a vulgárne jej nadával, vždy keď prišiel domov pod vplyvom alkoholických nápojov jej vulgárne nadával a keď išiel okolo nej, takto do nej sotil aj dva alebo trikrát do dňa do ľavej strany tela, pretože vedel, že na ľavé oko po operácii nevidí, následkom čoho stratí rovnováhu a toto jeho konanie neoznamovala, pretože si myslela, že s týmto konaním prestane, avšak toto sa v poslednom období stupňuje, pretože sa stupňuje aj jeho konzumácia alkoholu, čím takto svojím konaním u Y. V. vyvoláva neustály strach o jej život a zdravie a spôsobuje jej fyzické a psychické utrpenie,

za čo mu bol podľa § 208 ods. 3 Tr. zákona s použitím § 38 ods. 2 Tr. zákona uložený trest odňatia slobody vo výmere 7 rokov, pre výkon ktorého bol podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zákona zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie obžalovaný prostredníctvom svojho obhajcu dňa 03.12.2018, dôvody ktorého predložil dodatočne. V nich po rekapitulácii výrokov napadnutého rozsudku vyslovil, že konajúci súd hodnotil dôkazy jednostranne a to v jeho neprospech. V tejto súvislosti poukázal na to, že vo výpovediach svedkov (rodinných príslušníkov) sú viaceré rozpory a viacerí svedkovia vo svojich výpovediach popisovali jeho správanie k manželke a konanie voči nej z obdobia, za ktoré už

bol odsúdený a potrestaný. Na preukázanie jeho viny súhrn priamych a nepriamych dôkazov musí tvoriť logickú, ničím nenarušovanú sústavu navzájom sa dopĺňujúcich dôkazov, ktorá vo svojom celku nielen spoľahlivo preukazuje všetky okolnosti žalovaného skutku a usvedčuje ho z jeho spáchania, ale súčasne vylučuje možnosť akéhokoľvek iného záveru. Tu poukázal na to, že jeho manželka Y. V., ako poškodená, mala psychické problémy už dávno predtým ako sa podľa odsudzujúceho rozsudku mal k nej správať hrubo a už predtým sa liečila na psychiatrii. Tieto problémy poškodenej nesúvisia s jeho konaním v žalovanom období. Aj vo veci vypočutá znalkyňa Y. B. V. potvrdila, že poškodená je v liečbe u psychiatra od roku 1998 a už v roku 2004 jej mala byť diagnostikovaná posttraumatická stresová porucha. Pripustil, že v tomto období od roku 2004 sa mohol nevhodne správať k svojej manželke, avšak za toto svoje konanie už bol právoplatne odsúdený a trest si riadne vykonal v roku 2007. Po jeho prepustení v roku 2007 už jeho konanie voči manželke nedosahovalo takú intenzitu, aby ho konajúci súd mohol odsúdiť. Po definovaní týrania z hľadiska naplnenia objektívnej stránky žalovaného zločinu má za to, že výrok o vine môže byť založený len na takých dôkazoch, ktoré celkom vylučujú pochybnosť, že sa skutok, ktorý je predmetom trestného stíhania, stal a že sa ho dopustil. To platí tým skôr, keď v prejednávacom prípade existujú vážne pochybnosti o jeho vine, ktoré okrem iného vyplývajú aj z ním uvedených skutočností. Pri hodnotení vierohodnosti svedkov (poškodenej) je súd povinný prihliadnúť najmä k vnútornej štruktúre výpovede svedkov, teda či si neodporujú v podstatných okolnostiach, o ktorých vypovedali, k logickým súvislostiam o okolnostiach, o ktorých svedok vypovedá, či výpoveď svedka je v súlade s ostatnými dôkazmi zadováženými v trestnom konaní, pričom nie menej podstatná bude aj okolnosť vzťahu svedka k obžalovanému alebo poškodenému, teda či svedok s obžalovaným alebo poškodeným je v príbuzenskom vzťahu, resp. priateľskom alebo nepriateľskom, susedskom, či zamestnávateľskom vzťahu, prípadne v inom vzťahu podriadenosti alebo nadriadenosti. Taktiež je potrebné prihliadať na existenciu vlastného (často i hmotného) záujmu svedka na výsledku trestného konania v prípade, že v trestnom konaní vyjde najavo motív a príčiny (vyplývajúce, či už z pozitívneho alebo negatívneho pomeru medzi svedkom a obžalovaným alebo svedkom a poškodeným), ktoré by mohli mať na výpoveď svedka vplyv. Je úlohou súdu aby po zvážení všetkých dôkazov a okolností prípadu postupom podľa § 2 ods. 12 Tr. poriadku podľa vnútorného presvedčenia rozhodol, ktorá skupina dôkazov je vierohodná a ktorá nie je vierohodná. Ak má slúžiť výpoveď svedka, resp. viacerých svedkov ako jediný priamy dôkaz preukazujúci jeho vinu, musí byť tento dôkazný prostriedok jasný, logický, zrozumiteľný, presvedčivý, vierohodný a zároveň nesmie byť inými dôkazmi spochybniteľný, či dokonca vyvrátený tak, ako to bolo v jeho prípade, minimálne v prípade jeho manželky ako poškodenej, ktorá mala psychické problémy už od roku 1998, resp. v roku 2004. Z vyššie uvedeného je zrejmé, že výpovede svedkov a poškodenej nie sú vierohodné a súd prvého stupňa na pochybnosti a rozpory, ktoré popísal vyššie, neprihliadol. Jednou zo zásad trestného konania je zásada prezumpcie neviny, čo znamená, že nedokázaná vina má rovnaký dôsledok a význam ako dokázaná nevina a obvinený nie je povinný svoju vinu dokazovať. Má za to, že nemôže byť uznaný vinným za niečo, čoho sa nedopustil iba preto, že je manželom poškodenej, ktorá má psychické problémy. Ak by však odvolací súd dospel k záveru, že sú naplnené všetky znaky trestného činu a tohto činu sa dopustil, navrhuje, aby odvolací súd pri ukladaní trestu použil § 39 ods. 1, 3 Tr. zákona o mimoriadnom znížení trestu, nakoľko použitie trestnej sadzby by bolo preňho neprimerane prísne. Navrhol tiež, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok a oslobodil ho spod obžaloby.

Na podklade takto riadne a včas podaného odvolania obžalovaným ako osobou na to oprávnenou, krajský súd, nezistiac dôvody zrušenia napadnutého rozsudku postupom podľa § 316 ods. 3 Tr. poriadku, v zmysle § 317 ods. 1 Tr. poriadku preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť výrokov napadnutého rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého rozsudku, prihliadajúc pritom i na chyby odvolaním nevytýkané, pokiaľ by odôvodňovali podanie odvolania podľa § 371 ods. 1, a zistil, že odvolanie nie je dôvodné.

Vzhľadom k tomu, že obžalovaný nenamietal procesné pochybenia konajúceho súdu, odvolací súd v prvom rade svoj prieskum zameril na procesný postup z dôvodu posúdenia dodržania práva obžalovaného na obhajobu. Z obsahu predloženého spisového materiálu vyplynulo, že obžalovaný mal možnosť vyjadriť sa ku skutku kladenému mu obžalobou za vinu a k vykonaným dôkazom, mal možnosť navrhnúť vykonanie dôkazov a vyslychať svedkov, či predniesť argumentáciu o svojej nevine v rámci záverečnej reči a posledného slova, ktoré skutočnosti nepreukazujú porušenie práva na obhajobu, pritom obhajca obžalovaného reálne uplatňoval tieto základné práva obžalovaného.

Dôkazy, o ktoré konajúci súd opieral svoje skutkové zistenia, boli vykonané v súlade s pravidlami procesného predpisu, a dôkazná situácia bola konajúcim súdom hodnotená v zmysle zásady trestného konania o voľnom hodnotení dôkazov podľa § 2 ods. 12 Tr. poriadku. Odvolací súd sa stotožnil s hodnotením dokazovania prezentovaným konajúcim súdom v dôvodoch napadnutého rozsudku a keďže ho považuje za logické a zrozumiteľné, v celom rozsahu naň odkazuje.

Z hľadiska uplatňovaných odvolacích námietok, ktoré smerovali predovšetkým k hodnoteniu dôkazov, v prvom rade je potrebné uviesť, že vinu obžalovaného oprel konajúci súd o výpoveď poškodenej Y. V. z prípravného konania, keďže táto na hlavnom pojednávaní využila svoje právo nevypovedať k veci, o výpovede svedkyne Y. L. a svedka Y. V., detí obžalovaného a poškodenej, a tiež o výpoveď svedkyne B. Y. matky poškodenej, ktorí vypovedali o okolnostiach fyzických a psychických útrap obžalovaného vo vzťahu ku poškodenej, ktoré buď vnímali alebo o ktorých im hovorila samotná poškodená. Skutočnosti uvádzané menovanými svedkami sú podľa názoru konajúceho súdu v zhode so závermi podaných znaleckých posudkov z odvetvia psychiatrie a psychológie, ktorými boli posudzované osoby obžalovaného a poškodenej.

Zákonnosť vykonaných dôkazov obžalovaný nenamietal, avšak namietal ich hodnovernosť, predovšetkým výpovede poškodenej, jeho manželky, ktorá mala psychické problémy už dávno predtým, ako sa podľa odsudzujúceho rozsudku mal k nej správať hrubo a už predtým sa liečila na psychiatrii.

Tento fakt, že poškodená od roku 1998 bola najprv liečená na reaktívnu depresívnu poruchu, ktorá sa pre ďalšie správanie obžalovaného zhoršovala až sa preklasifikovala na schizoafektívnu poruchu, podľa názoru odvolacieho súdu nespochybňuje tvrdenia poškodenej, ktoré boli podkladom uznania viny obžalovaného. Zo záverov znaleckého dokazovania z odvetvia psychiatrie totiž vyplýva, že u poškodenej sa vplyvom dlhodobého debaklového manželského spolužitia popri uvedenej poruche pridružila aj posttraumatická stresová porucha, cca od roku 2004, ktorej vznik a priebeh súvisia so závažnými stresujúcimi udalosťami, ktoré jedinec pociťuje ako život ohrozujúce. Ak je však jedinec vystavený dlhotrvajúcemu stresu, aj pri adekvátnej liečbe táto porucha môže pretrvávať a jedinec sa jej prejavov nemusí zbaviť.

Vychádzajúc z dôvodov pretrvávania posttraumatickej poruchy odvolací súd uzavrel, že tvrdenia poškodenej M. V. o opakovanom konaní obžalovaného, ktoré jej spôsobovalo zo začiatku fyzické a neskôr už len psychické utrpenie, sú pravdivé a je potrebné im veriť. Ak by totiž k takémuto konaniu zo strany obžalovaného vo vzťahu k poškodenej nedochádzalo, došlo by k vyliečeniu posttraumatickej poruchy, minimálne by táto porucha bola v kvalitnej remisii a opätovne by sa nerozvinuli jej príznaky. Okrem toho by bola v kvalitnej remisii aj schizoafektívna porucha, keďže poškodená je v sústavnej liečbe psychiatria.

Tvrdenia poškodenej sú objektivizované aj výpoveďami svedkov, dcéry a syna obžalovaného a poškodenej, M. L. a M. V., u ktorých neboli zistené žiadne okolnosti, pre ktoré by mali zvýhodňovať poškodenú a prisvedčiť jej tvrdeniam a naopak vypovedať v neprospech obžalovaného. Zistný motív konania poškodenej pre podanie trestného oznámenia prezentovaný obžalovaným podľa názoru odvolacieho súdu nemá svoje opodstatnenie, hoci pre neplnenie si vyživovacej povinnosti obžalovaným vo vzťahu poškodenej sa vedie proti obžalovanému trestné stíhanie, ktoré doposiaľ právoplatne skončené nebolo. Z trestného oznámenia poškodenej podaného dňa 06.03.2018 je zrejmé, že poškodená privolala políciu k nim domov pre správanie sa obžalovaného, z ktorého mala strach a obavy, že jej ublíži.

K tvrdeniu obhajoby, že výpoveď poškodenej je jediným priamym dôkazom nezodpovedá výsledkom vykonaného dokazovania, pretože svedok M. V. vypovedal aj ku skutočnostiam, ktoré vnímal vlastnými zmyslami, teda bol svedkom niektorých útokov zo strany obžalovaného na poškodenú.

Pri uznaní viny obžalovaného konajúci súd vychádzal z priamych a nepriamych dôkazov, ktoré vyhodnotil jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach, tieto dôkazy sa navzájom dopĺňajú a vytvárajú ucelenú reťaz preukázaných skutkových tvrdení. Skutočnosť, že obvinený hodnotí výpoveď poškodenej ako nehodnovernú a to práve z dôvodu jej psychických problémov od roku 1998, resp. 2004, práve z vyššie rozvedených dôvodov nezakladá pochybnosti takého charakteru, v dôsledku ktorých by bolo nevyhnutné

použiť zásadu „in dubio pro reo - v pochybnostiach v prospech obžalovaného“ a oslobodiť ho spod obžaloby.

Konanie obžalovaného konajúci súd po právnej stránke kvalifikoval ako zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/, ods. 3 písm. d/ Tr. zákona s poukázaním na kvalifikačný moment dlhší čas v zmysle § 138 písm. b/ Tr. zákona. Toto právne posúdenie skutku zodpovedá zákonu, i keď v ňom absentuje kvalifikačný moment uvedený pod písm. c/ v ods. 3 § 208, pretože obžalovaný začal skutok páchať po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody uloženého mu za taký istý trestný čin. Toto pochybenie však pre absenciu odvolania v neprospech obžalovaného nebolo možné napraviť. Konajúci súd sa právnou kvalifikáciou skutku zaoberal v odôvodnení svojho rozhodnutia a vysvetlil naplnenie všetkých znakov nielen základnej ale aj kvalifikovanej skutkovej podstaty žalovaného zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby, preto odvolací súd nemá dôvod opakovať predloženú argumentáciu, ktorú považuje za vecne správnu.

Odvolací súd preskúmaval aj výrok o treste, ktorý považoval obžalovaný za neprimerane prísny v prípade, že odvolací súd dospeje k záveru, že žalovaného konania sa dopustil a tento je žalovaným zločinom.

Konajúci súd nezistil žiadne okolnosti, ktoré by obžalovanému poľahčovali alebo priťažovali. Na predchádzajúce odsúdenia za zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby vo veci konajúceho súdu pod sp. zn. 5T/62/2005 k trestu odňatia slobody vo výmere 3 rokov, ktorý vykonal dňa 29.06.2007 podmieneným prepustením, a za prečin nebezpečného vyhrážania vo veci konajúceho súdu pod sp. zn. 5T/152/2009 k trestu odňatia slobody vo výmere 1 roka, ktorý vykonal dňa 01.08.2010, konajúci súd neprihliadal, pretože obžalovaný by v auguste 2015 spíňal podmienky pre zahľadanie predchádzajúcich odsúdení, čo posudzoval ako predbežnú otázku.

S takýmto záverom sa odvolací súd nestotožnil, pretože odsúdenia obžalovaný nemal zahladené a na ich zahľadanie neboli splnené ani materiálne podmienky z dôvodu, že počas doby, ktorá je potrebná, aby v nej odsúdený viedol riadny život, páchal prerokovaný zločin (primerane rozhodnutie R 22/1987). Už len samotná skutočnosť, že v rámci doby, počas ktorej mal obžalovaný viesť riadny život, aby splnil zákonom stanovenú podmienku na zahľadanie predchádzajúcich odsúdení, obžalovaný páchal taký istý zločin, na ktorý sa má vzťahovať zahľadanie odsúdenia, je v logickom rozpore s úvahou konajúceho súdu o splnení podmienok na zahľadanie odsúdenia v auguste 2015. K zahladeniu týchto odsúdení nedošlo a preto na ne mal konajúci súd prihliadať. Zahľadanie odsúdenia, ktorým bol obžalovanému ako dospelému páchatelovi uložený nepodmienený trest odňatia slobody, konajúci súd nemohol posudzovať ani ako predbežnú otázku, pretože súd o zahladení rozhoduje iba na podklade žiadosti alebo návrhu oprávnených osôb (§ 469 Tr. poriadku) s výnimkou uvedenou v § 121 ods. 2 Tr. zákona, ktoré sa týka mladistvých páchatelov.

Za daného zistenia je nutné konštatovať, že obžalovanému sa mal ukladať trest aj za použitia sprísňovacieho ustanovenia § 38 ods. 5 Tr. zákona, pretože pred spáchaním prerokovaného skutku bol odsúdený za zločin. Za takej situácie potom by mal byť ukladaný obžalovanému trest odňatia slobody po zvýšení dolnej hranice trestnej sadzby, ktorou je 7 rokov, o jednu polovicu z rozdielu hornej a dolnej hranice trestnej sadzby, čo by znamenalo zvýšenie dolnej hranice trestnej sadzby na 11 rokov, keďže horná hranica je za žalovaný zločin 15 rokov a polovica z rozdielu 4 roky. Uvedené pochybenie konajúceho súdu nebolo možné napraviť, pretože odvolanie podal iba obžalovaný vo svoj prospech a na jeho podklade odvolací súd nemohol zhoršiť jeho postavenie v zmysle § 322 ods. 3 Tr. poriadku.

Pre použitie zmierňovacieho ustanovenia podľa § 39 ods. 1 Tr. zákona pri ukladaní trestu neboli splnené podmienky. Dokazovaním neboli zistené žiadne okolnosti prípadu alebo pomery páchatela takého charakteru, ktoré by odôvodňovali neprimeranosť použitia základnej trestnej sadzby. Už len okolnosť, že obžalovaný opätovne spáchal taký istý trestný čin, za ktorý už bol odsúdený, opodstatňovala ukládanie prísnejšieho trestu, keďže predchádzajúci výkon trestu odňatia slobody nezabezpečil nápravu obžalovaného.

S poukázaním na tieto zistenia a z nich vyvedené úvahy odvolací súd uzavrel, že odvolanie obžalovaného nie je dôvodné. Keďže neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali zmenu

napadnutého rozsudku v prospech obžalovaného, odvolací súd odvolanie obžalovaného postupom podľa § 319 Tr. priadku zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.